



Східноукраїнський національний університет
імені Володимира Далія

ЗБІРНИК ПЕРЕКЛАДІВ
„Художнє слово в світовій культурі – 2015”

Присвячується 95-тій річниці Східноукраїнського національного університету імені
Володимира Даля

Університет мій – струмок
Невичерпний, квітучий,
Що несе у собі
Силу розуму й знань.
З ним ми робимо крок, -
Перший крок неминучий
По життєвій стежині
До нових починань!

Університет мій святий,
Бо він в нас вкладає
Не один тільки розум
І високі думки!
Саме він, тільки
Щиро нас вберігає.
І турбується так,
Наче рідні батьки.

Нас за руку він,
Крізь роки проводить.
І голубить, і гріє
Наче рідних своїх.
І ніколи натомість
Скарбів не чекає,
Лише має надію
На щасливий наш вік.

Ювіляре мій! Мій дім!
Моїх мрій колискова!
Від гілля я твого,
Наче лист відірвусь.
Повернусь звідусіль,
Щоб відчути все знову.
На поріг твій прийду
І додолу вклонюсь!

Головіна Яна, ФФ-312

Шановні колеги! Вельмишановні учасники й учасниці конкурсу!

Дозвольте на сторінках нашого збірника подякувати Вам усім за Вашу небайдужість, за Вашу зацікавленість у справі перекладу, за Вашу закоханість у мови, що вилилася у такі натхненні переклади поезій!

Ми із захопленням спостерігали за географією учасників: кожен куточок нашої країни відгукнувся принаймні одним перекладом, а деякі учасники зробили переклади як з англійської, так і з німецької й французької мов, багато хть спробував свої сили у перекладі українських поетичних творів.

Процес перекладу – це не тільки копітка праця допитливого, прискіпливого фахівця, це ще й поезія душі, підчас невловима, але така, що знаходить відлуння в серці читача.

Тож, давайте полишимо осторонь ті професійні дискусії, що вже багато років поспіль точаться довкола перекладу поетичних творів і просто читатимемо вірш за віршем, пам'ятаючи про те, що це – творчий доробок підростаючого покоління УКРАЇНЦІВ: молодих, завзятих і щирих, яким у спадок дісталася непросте сьогодення нашої Батьківщини.

Бажаємо Вам отримати справжню насолоду, мандруючи сторінками цього збірника!

Із побажаннями Миру й подальших творчих успіхів,
Голова оргкомітету конкурсу,
Бурцева Ірина

Номінація 1

Кращий переклад поетичного твору
з англійської мови на українську.

I місце – Коник Юлія Тарасівна

м. Львів

Львівський національний університет

імені

Івана Франка

Dreams

Hold fast to dreams
For if dreams die
Life is a brokenwinged bird
That cannot fly.

Hold fast to dreams
For when dreams go
Life is a barren field
Frozen with snow.

Langston Hughes

Тримайся за мрію.
Якщо мрія вмирає,
Життя – наче птах,
Що без крил не літає.

Тримайся за мрію.
Якщо вона гине,
Життя – наче поле,
Замерзле під снігом.

Переклад Коник Юлії

I місце – Клуб Світлана Іванівна

м. Львів

Львівський національний університет

імені

Івана Франка

Epilogue

Those blessed structures plot and rhyme-
why are they no help to me now
i want to make
something imagined not recalled?
I hear the noise of my own voice:
The painter's vision is not a lens
it trembles to caress the light.
But sometimes everything i write
With the threadbare art of my eye
seems a snapshot
lurid rapid garish grouped
heightened from life
yet paralyzed by fact.
All's misalliance.
Yet why not say what happened?
Pray for the grace of accuracy
Vermeer gave to the sun's illumination
stealing like the tide across a map
to his girl solid with yearning.
We are poor passing facts.
warned by that to give
each figure in the photograph
his living name.

Robert Lowell

Ці блаженні структури – сюжет і рима
чому тепер вони мені не допомагають
коли я прагну створити щось нове,
що не згадувалось раніше?
Я чую тишину власного голосу.
Око художника далеко не об'єктив
Воно тремтить при попаданні світла.
Але іноді все що я пишу,
покладаючись на старече сприйняття,
здається знімком –
похмурим, швидким, показним,
гармонійним,
вирваним з життя
де застигла певна подія.
Та все це мезальянс.
Але що ж трапилось?
Вся справа у витонченій точності.
Ось Вермер малював сонячне проміння,
наче приплив, що крадеться по полотні
до сповненої бажанням дівчини.
А ми лише мізерні, вицвітаючі фігури,
які відчайдушно намагаються
оживити образи на фото
називаючи їх поіменно.

Переклад Клуб Світлани

II місце – Волошина Ольга Олегівна

м. Київ

Київський національний

університет

культури та мистецтв

Epilogue

Those blessed structures plot and rhyme-
why are they no help to me now
i want to make
something imagined not recalled?
I hear the noise of my own voice:
The painter's vision is not a lens
it trembles to caress the light.
But sometimes everything i write
With the threadbare art of my eye
seems a snapshot
lurid rapid garish grouped
heightened from life
yet paralyzed by fact.
All's misalliance.
Yet why not say what happened?
Pray for the grace of accuracy
Vermeer gave to the sun's illumination
stealing like the tide across a map
to his girl solid with yearning.
We are poor passing facts.
warned by that to give
each figure in the photograph
his living name.

Robert Lowell

ЕПІЛОГ

Омріяні сюжет і рима, форма й зміст,
Чому мені в пригоді ви не стали?
Так марю я творінням тим новим,
Яке б уяву майстра надихало.
Нав'язливий свій голос відгоню
Художник – не фотограф, він – митець,
Слабкого блиску чи пекучого вогню -
Він миті неповторної ловець.
Та іноді це знімок тільки і всього,
І я пригнічений безмежно тим,
Що результат відтворення мого,
Хоч вище за життя, все ж сковано земним
Про що я марю й що пишу – це
мезальянс,
Проте не зупинюсь на середині
Та сподіватимусь отримати я шанс,
Подібно Вермеру підкорювати тіні.
Хоч неспроможні в передачі почуттів,
А найсміліші бачення тримаєм в голові,
Я зможу грою красок на холсті
Уявні образи перетворити на живі.

Переклад Волошиної Ольги

II місце – Компанієць Віра Володимирівна

м. Одеса

Одеський національний університет

імені

Іллі Мечникова

Dreams

Hold fast to dreams
For if dreams die
Life is a brokenwinged bird
That cannot fly.

Hold fast to dreams
For when dreams go
Life is a barren field
Frozen with snow.

Langston Hughes

Мрії

Тримайтеся своїх мрій.
Коли вони вмирають,
Життя як птах без крил,
Що більше не літає.

Міцніш тримайтеся мрій.
Коли вони зникають,
Життя немов пустир,
Де сніг все застилає.

Переклад Компанієць Віри

II місце – Бовт Альона Юріївна

м. Сєвєродонецьк

Схiдноукраїнський національний унiверситет

iменi

Володимира Даля

Epilogue

Those blessed structures plot and rhyme-
why are they no help to me now
i want to make
something imagined not recalled?
I hear the noise of my own voice:
The painter's vision is not a lens
it trembles to caress the light.
But sometimes everything i write
With the threadbare art of my eye
seems a snapshot
lurid rapid garish grouped
heightened from life
yet paralyzed by fact.
All's misalliance.
Yet why not say what happened?
Pray for the grace of accuracy
Vermeer gave to the sun's illumination
stealing like the tide across a map
to his girl solid with yearning.
We are poor passing facts.
warned by that to give
each figure in the photograph
his living name.

Robert Lowell

Епілог

Рими святі мої, стопи та форми!
Де ж ви? Від вас допомоги чекаю.
З пам'яті линуть фантазії в думи.
Їх відтворити шляхів я шукаю.
З серця глибин мені голос шепоче:
«Не фотокамера зір твій, поете.
Хай бачиш проміння, що землю лоскоче,
В пожовклий папір вже життя не
вдихнеш ти».
Бачив багато згасаючим зором,
Все намагався в рядках воскресити.
Виходило ж фото тьмяне та прозоре:
То не життя – ніби смерті то діти.
Як же великий Вермеєр спромігся
Промінь ясний в полотні оживити,
Що на повіках красуні пригрівся?
Красу ж у словах я не можу створити.
Як тяжко, як важко в момент
швидкоплинний
Вирвати з фото людські почуття,
Чорнилом щоб рух проявити невпинний,
І щоб між рядками забилося життя.

Переклад Бовт Альони

III місце – Атаманюк Наталія Сергіївна

м. Київ

Національний технічний

університет України

„Київський політехнічний інститут”

Epilogue

Those blessed structures plot and rhyme-
why are they no help to me now
i want to make
something imagined not recalled?
I hear the noise of my own voice:
The painter's vision is not a lens
it trembles to caress the light.
But sometimes everything i write
With the threadbare art of my eye
seems a snapshot
lurid rapid garish grouped
heightened from life
yet paralyzed by fact.
All's misalliance.
Yet why not say what happened?
Pray for the grace of accuracy
Vermeer gave to the sun's illumination
stealing like the tide across a map
to his girl solid with yearning.
We are poor passing facts.
warned by that to give
each figure in the photograph
his living name.

Robert Lowell

Епілог

Благословенні зміст і рима
Мене покинули ви нині.
Створити хочу щось уявне,
а не давно забуте давнє.
Я чую шум, то голос мій:
Митець глядить не через лінзу,
А поглядом голубить світло.
Та часом все, що я пишу,
З утомою в очах творю,
Мені здається фотознімком,
Швидким, яскравим лиш відбитком
Того, що вище за життя,
Хоча насправді це брехня.
Все мезальянс.
А де ж та правда?
Молитись слід за точність факту.
Як той Вермер, що сонця світло
Він наче викрав для полотна,
Де дівчина сумна сиділа.
А ми стурбовані лиш тілом,
Щоб кожен штрих на полотні
Наше ім'я носив всі дні.

Переклад Атаманюк Наталії

III місце – Демченко Лідія Олександрівна

м. Київ

Київський національний університет

імені

Тараса Шевченка

Epilogue

Those blessed structures plot and rhyme-
why are they no help to me now
i want to make
something imagined not recalled?
I hear the noise of my own voice:
The painter's vision is not a lens
it trembles to caress the light.
But sometimes everything i write
With the threadbare art of my eye
seems a snapshot
lurid rapid garish grouped
heightened from life
yet paralyzed by fact.
All's misalliance.
Yet why not say what happened?
Pray for the grace of accuracy
Vermeer gave to the sun's illumination
stealing like the tide across a map
to his girl solid with yearning.
We are poor passing facts.
warned by that to give
each figure in the photograph
his living name.

Robert Lowell

Епілог

Освячені структури ті – сюжет і рима,
Чому вони мені тепер не в поміч?
Я хочу вигадати щось,
а не згадати.
Я голосу свого почую звук:
Художник бачить не крізь лупу,
Він світло намагається зловити.
Але, так іноді буває: все, що я пишу
Своїм мистецьким оком вже протрухлим,
Здається, лиш відбиває мить
Секундну, штучну, показну -
Життя блискуче
Та нараз застигле.
Химерне поєднання.
Чому ж не розказати в чому річ?
Моліться, щоб майстерність пензля мати
Як Вермеєр, що надав сонця сяйво,
Що наче хвиля крадькома до берега
пливе,
Своїй незрушній дівчині із терня
стежкою.
Ми бідні скороминущі митті,
Що переймаються лиш тим,
Щоб кожному предмету з фото було
Своє добре ім'я дано.

Переклад Демченко Лідії

III місце – Кубай Наталія Олегівна

м. Тернопіль

Тернопільський національний
педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Dreams

Hold fast to dreams
For if dreams die
Life is a brokenwinged bird
That cannot fly.

Hold fast to dreams
For when dreams go
Life is a barren field
Frozen with snow.

Langston Hughes

Мерщій до мрій!
Не дай їм омертвіти.
Життя без них – підбитий птах,
Що вже не має сил летіти.

Мерщій до мрій!
Не дай їм повз пройти.
Життя без них – безплідна нива.
Засніжені її ґрунти.

Переклад Кубай Наталії

III місце – Гресо́ва Анна Юріївна

м. Київ

Національний технічний

університет України

„Київський політехнічний інститут”

Dreams

Hold fast to dreams
For if dreams die
Life is a brokenwinged bird
That cannot fly.

Hold fast to dreams
For when dreams go
Life is a barren field
Frozen with snow.

Langston Hughes

Не дай своїм мріям
Обернутись на пил,
Без них життя – пташка,
Але без крил.

Бережи свої мрії,
Як рідне маля,
Без них життя – гола,
Мерзла земля.

Переклад Гресової Анни

Номінація 2

Кращий переклад поетичного твору
з англійської мови на російську.

I місце – Архірей Олександра Вікторівна

м. Маріуполь

Державний вищий навчальний заклад

„Приазовський державний

технічний університет”

The Jaguar

The apes yawn and adore their fleas in the sun.

The parrots shriek as if they were on fire, or strut

Like cheap tarts to attract the stroller with the nut.

Fatigued with indolence, tiger and lion

Lie still as the sun. The boa-constrictor's coil

Is a fossil. Cage after cage seems empty, or
Stinks of sleepers from the breathing straw.
It might be painted on a nursery wall.

But who runs like the rest past these arrives
At a cage where the crowd stands, stares,
mesmerized,

As a child at a dream, at a jaguar hurrying
enraged

Through prison darkness after the drills of
his eyes

On a short fierce fuse. Not in boredom—
The eye satisfied to be blind in fire,
By the bang of blood in the brain deaf the
ear—

He spins from the bars, but there's no cage
to him

More than to the visionary his cell:
His stride is wildernesses of freedom:
The world rolls under the long thrust of his
heel.

Over the cage floor the horizons come.

Ted Hughes

Ягуар

Среди зевающих приматов,
Что греют блох под солнечным лучом,
Томится в клетке захудалой ара,
Вопя, как будто хвост его прижжен.

И он подобен уличной девице,
Что предлагается бродяге за орех.
Неподалеку накрыла леность львицу
И тигра, важно ждущего обед.

В пустынных клетках,
пропитавшихся зловоньем,
В кольце оцепеневшем дремлет уж:
Достойная картина детской спальни,
Где по стене уныло ляжет тушь.

Толпа же мчится торопливо,
Стараясь позабыть весь этот балаган
К той клетке, где яростный и гневный
Живет непокоренный ягуар.

Запал свирепый прожигает душу
И бьются зрителей быстрее сердца:
Он весь, как молния и пламя,
Душе его неведома тоска.

От тока крови заглушается сознание,
Удары сердца оглушают мир вокруг,
И прутья крепкие его решетки
Не в силах усмирить мятежный дух.

Она не более чем визуальная преграда,
Шаг вольный расширяет горизонт.
И шар земной не прекратит движенья,
Пока неистово по клетке бродит он.

Переклад Архірей Олександрі

II місце – Давидовська Надія Володимирівна

м. Київ

Київський національний університет

імені

Тараса Шевченка

Epilogue

Those blessed structures plot and rhyme-
why are they no help to me now
i want to make
something imagined not recalled?
I hear the noise of my own voice:
The painter's vision is not a lens
it trembles to caress the light.
But sometimes everything i write
With the threadbare art of my eye
seems a snapshot
lurid rapid garish grouped
heightened from life
yet paralyzed by fact.
All's misalliance.
Yet why not say what happened?
Pray for the grace of accuracy
Vermeer gave to the sun's illumination
stealing like the tide across a map
to his girl solid with yearning.
We are poor passing facts.
warned by that to give
each figure in the photograph
his living name.

Robert Lowell

Эпилог

Рифмы, смысл – строй священный,
Почему вам вдруг невмочь
Мне создать теперь помочь
Плод фантазии нетленный?
Голос собственный – как шум,
Мне твердит: творец – не линза,
Свет сквозь взгляд его струится.
Иногда ж все, что пишу
Даром виденья избитым,
Снимком кажется небрежным,
Ярким, быстрым, безмятежным,
Покоряющим орбиты,
Но реальностью разбитым.
Ведь неравенство везде.
Правде почему б не сдатьсь?
Точности воздать молитвы...
Солнца плел Вермеер нити.
Океану б волноваться,
Девушке б гореть томленьем...
Быстротечны наши дни,
Скоро кончатся они.
Нам дышать бы вдохновеньем,
Дать бы образам огни.

Переклад Давидовської Надії

Номінація 3

Кращий переклад поетичного твору
з французької мови на українську.

I місце – Поліщук Павло Володимирович

м. Черкаси

Черкаський національний університет

імені Богдана Хмельницького

C'est vrai, j'aime Paris d'une amitié malsaine...

C'est vrai, j'aime Paris d'une amitié malsaine;
J'ai partout le regret des vieux bords de la Seine
Devant la vaste mer, devant les pics neigeux,
Je rêve d'un faubourg plein d'enfants et de jeux.
D'un coteau tout pelé d'où ma Muse s'applique
A noter les tons fins d'un ciel mélancolique,
D'un bout de Bièvre, avec quelques chants oubliés,
Où l'on tend une corde aux troncs des peupliers,
Pour y faire sécher la toile et la flanelle,
Ou d'un coin pour pêcher dans l'île de Grenelle.

FRANÇOIS COPPÉE

Це правда, я в Париж закоханий без тями...

Це правда, я в Париж закоханий без тями.
І де б не був – сумую я за Сени берегами.
Серед засніжених вершин, в блакитнохвилім морі
Я марю вулицями міста, де грають діти, наче плинуть зорі.
І бачу я домівку музи, той самотній схил,
Де небокрай тікав, де день марнів.
І русло Б'єври пам'ятаю я, де в сутінках пісні лунали,
Де між тополями мотузками сплітали
Місцяни простирадла і фланель,
Де для рибалок рай – на острові Гренель.

Переклад Поліщука Павла

II місце – Козубська Дана Богданівна

м. Львів

Львівський національний університет

імені

Івана Франка

C'est vrai, j'aime Paris d'une amitié malsaine...

C'est vrai, j'aime Paris d'une amitié malsaine;
J'ai partout le regret des vieux bords de la Seine
Devant la vaste mer, devant les pics neigeux,
Je rêve d'un faubourg plein d'enfants et de jeux.
D'un coteau tout pelé d'où ma Muse s'applique
A noter les tons fins d'un ciel mélancolique,
D'un bout de Bièvre, avec quelques chants oubliés,
Où l'on tend une corde aux troncs des peupliers,
Pour y faire sécher la toile et la flanelle,
Ou d'un coin pour pêcher dans l'île de Grenelle.

FRANÇOIS COPPÉE

«Мене долає до Парижу пристрасть незборима...»

Мене долає до Парижу пристрасть незборима,
Де б я не був, а Сени береги перед очима:
Дивлюсь на велич моря чи засніжені вершини,
Але в думках я в передмісті, чую сміх дитини.
Натхненно лину в небо, що повисло
У чистоті сумній над пагорбом безлісним.
На річці Б'євр із давніми піснями
З напнутими поміж тополями шнурками;
Де сохне одяг, полотно, фланель
В рибацькім закутку на острові Гренель.
Переклад Козубської Дани

III місце – Стасюк Ірина Вячеславівна

м. Київ

Національний технічний

університет України

„Київський політехнічний інститут”

Depuis toujours
Il y a un temps pour la semence
Un temps pour la moisson
Un temps pour naitre
rire et chanter...
Enfin, un temps
pour s'éteindre... pour mourir.

Ce temps, nul ne l'évite
Ni pilule magique
Ni folie d'évasion.
Rien ne peut empêcher
la nuit de surgir
la rivière de couler...
l'aube de poindre à l'horizon.

Je sais...
Car pendant des siècles
j'ai lutté... foncé
cherché le calme et l'oubli
en cadence
pour retrouver au fil des jours
la détresse et l'angoisse
au seuil de ma joie.

J'ai mal en mon monde
lorsque j'écoute
le cri des affamés
ou le tonnerre
qui gronde sauvagement.
Je me ronges les ongles
et je pleure...
inconsolable
lorsque mon frère
marche la tête basse
ou un ami me coupe
de son amitié.

Je n'aime pas l'hiver
et pourtant
tout m'arrache ; l'été...
Je n'aime pas la guerre
et pourtant
je sombre dans l'offense,
dans la haine
dans l'indignité.

Parfois je hurle mon désarroi
hoche la tête
et je répète sans cesse
POURQUOI? POURQUOI? POURQUOI?
Lysette Brochu

Всьому свій час –
То істина прадавня.
Час для сівби, і час для жнив.
Хтось народивсь, сміявся і тужив,
Та, як зоря із настанням світання,
На обрії життєвому погас.
Цієї долі жоден не мине.
І порятунку не знайти.
Безсила магій, й наука, й лікарі –
Жорстоке і безвиграшне парі.
Та поки є дорога – треба йти.
Приймай як дар життя земне.
Йде ніч за днем, і ріки плинуть,
З-за обрію займається світання...
Віками йде війна, летять зітхання,
За спокій наш щодня десь гинуть.

Мені болить душа, і серце мліє,
Як чую плач дітей і бідкання
злиденних,
Чи нищий і зловісний регіт ката.
Кусаю нігті, і в очах темніє,
Коли зі зброєю йде брат на брата,
Забувши заповідь блаженних.
Учора друзі, а сьогодні – вороги.
І як це сталось - не збагну.
Я взимку помираю від нудьги,
Та й літо якимось вже не до смаку.
Я не люблю війну,
Мені чужі ненависть й грім баталій,
Та часом у образах я тону,
Волаю несвідомо "Ну чому
Ми світ цей топимо у боротьбі
кривавій?"

Переклад Стасюк Ірини

Номінація 4

Кращий переклад поетичного твору
з французької мови на російську.

I місце – Бублова Яна Володимирівна

м. Дніпропетровськ

Дніпропетровський національний
університет імені Олеся Гончара

**«C'est vrai, j'aime Paris d'une amitié
malsaine...»**

C'est vrai, j'aime Paris d'une amitié malsaine;
J'ai partout le regret des vieux bords de la
Seine
Devant la vaste mer, devant les pics neigeux,
Je rêve d'un faubourg plein d'enfants et de
jeux.
D'un coteau tout pelé d'où ma Muse
s'applique
A noter les tons fins d'un ciel mélancolique,
D'un bout de Bièvre, avec quelques chants
oubliés,
Où l'on tend une corde aux troncs des
peupliers,
Pour y faire sécher la toile et la flanelle,
Ou d'un coin pour pêcher dans l'île de
Grenelle.

FRANÇOIS COPPÉE

Скрывать не буду, в Париж болезненно
влюблен,
Воспоминаньями о Сене всецело
поглощен,
Любуюсь морем безграничным и высотой
снежных гор,
Мечтаю о краях привычных, где детский
смех, веселья звон.
Где виден пик холма большого, где муза,
радуя меня,
Гуляет по просторам неба, своей
изящностью маня.
Где на зеленых склонах Бьевра я слышу
старых песен звук
И между тополей ветвистых наткнешься
на веревку вдруг,
Где для просушки после стирки висят
сермяга и фланель
В местах рыбальских и безлюдных на
тихом острове Гренель.

Переклад Бублової Яни

Номінація 5

Кращий переклад поетичного твору
з німецької мови на українську.

I місце – Григорчук Лідія Олегівна

м. Тернопіль

Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка

Kleines Solo

Einsam bist du sehr alleine.
Aus der Wanduhr tropft die Zeit.
Stehst am Fenster. Starrst auf Steine.
Träumst von Liebe. Glaubst an keine.
Kennst das Leben. Weißt Bescheid.
Einsam bist du sehr alleine –
und am schlimmsten ist die Einsamkeit zu
zweit.

Wünsche gehen auf die Freite.
Glück ist ein verhexter Ort.
Kommt dir nahe. Weicht zur Seite.
Sucht vor Suchenden das Weite.
Ist nie hier. Ist immer dort.
Stehst am Fenster. Starrst auf Steine.
Sehnsucht krallt sich in dein Kleid.
Einsam bist du sehr alleine –
und am schlimmsten ist die Einsamkeit zu
zweit.

Schenkst dich hin. Mit Haut und Haaren.
Magst nicht bleiben, wer du bist.
Liebe treibt die Welt zu Paaren.
Wirst getrieben. Mußt erfahren,
daß es nicht die Liebe ist ...
Bist sogar im Kuß alleine.
Aus der Wanduhr tropft die Zeit.

Gehst ans Fenster. Starrst auf Steine.
Brauchtest Liebe. Findest keine.
Träumst vom Glück. Und lebst im Leid.
Einsam bist du sehr alleine –
und am schlimmsten ist die Einsamkeit zu
zweit.

Erich Kästner

Поділила на пари увесь світ любов,
І тебе це чекає, та ти усвідом:
Невідомо тобі, що є справжня любов.
На устах не цілунок, а лиш самота.
І по краплі з годинника капа твій час.
Вкотре йдеш до вікна, а в очах – пустота.
Потребуєш любові, та її тут нема.
Хочеш щастя, та час у печалі зліта.
І коли ти один – кругом самота,
А удвох лиш помножиться мука ота.
Переклад Григорчук Лідії

«Маленьке соло»

Ти один, і довкола німа самота,
І по краплі з годинника капа твій час.
Погляда у вікно, а в очах – пустота.
Мрієш ти про любов, та довіри нема,
І у серці твоїм – гіркота.
Ти пізнав смак життя, страх незнання вже згас,
Та коли ти один – навкруги самота,
А удвох лиш помножиться мука ота.
І думки про кохання керують тобою,
Але щастя немовби під владою чар:
Лиш наблизиться – раптом мине стороною
І, шукаючи нуждених, зникне між хмар.
Ти стоїш у вікна, а в очах – пустота.
Тебе туга за руку хапа крадькома.
Ось ти знову один, а кругом – самота,
І удвох лиш помножиться мука ота.
Ти даруєш себе, по шматочках немов,
Та не можеш позбутися власних оков.

III місце – Стасюк Ірина Вячеславівна

м. Київ

Національний технічний

університет України

„Київський політехнічний інститут”

Kleines Solo

Einsam bist du sehr alleine.
Aus der Wanduhr tropft die Zeit.
Stehst am Fenster. Starrst auf Steine.
Träumst von Liebe. Glaubst an keine.
Kennst das Leben. Weißt Bescheid.
Einsam bist du sehr alleine –
und am schlimmsten ist die Einsamkeit zu
zweit.

Wünsche gehen auf die Freite.
Glück ist ein verhexter Ort.
Kommt dir nahe. Weicht zur Seite.
Sucht vor Suchenden das Weite.
Ist nie hier. Ist immer dort.
Stehst am Fenster. Starrst auf Steine.
Sehnsucht krallt sich in dein Kleid.
Einsam bist du sehr alleine –
und am schlimmsten ist die Einsamkeit zu
zweit.

Schenkst dich hin. Mit Haut und Haaren.
Magst nicht bleiben, wer du bist.
Liebe treibt die Welt zu Paaren.
Wirst getrieben. Mußt erfahren,
daß es nicht die Liebe ist ...
Bist sogar im Kuß alleine.

Aus der Wanduhr tropft die Zeit.
Gehst ans Fenster. Starrst auf Steine.
Brauchtest Liebe. Findest keine.
Träumst vom Glück. Und lebst im Leid.
Einsam bist du sehr alleine –
und am schlimmsten ist die Einsamkeit zu
zweit.

Erich Kästner

Маленьке соло

Одному дуже самотньо
Ти стоїш біля вікна і ждеш.
Час втікає незворотною.
Життя ти знаєш, ну авжеж!
Одному на світі так самотньо,
Та найгірше вдвох самотність все ж.

Мрій не мрій, та щастя – то обман.
Ходить близько – не впіймаєш,
Руку простягни – і вже туман.
Ну а ти його все виглядаєш...
Одному на світі так самотньо,
Та найгірше вдвох самотність все ж.
Віддаєшся вся і віриш в чари,
А у серці божевільний щем,
Бо любов весь світ ділить на пари.
Поділила. Й пролилась дощем.
Для самотнього цілунки як удари.
І пощади від життя не жди.
Хоч надворі сонце, а хоч хмари,
В світі було так завжди.
Час втікає незворотною.
Мрій струмок давно вже всох.
Одному хоч і самотньо,
Гірше все-таки самотність вдвох.

Переклад Стасюк Ірини

Номінація 7

Кращий переклад поетичного твору
з української мови на англійську.

І місце – Бовт Альона Юрїївна

м. Сєверодонецьк

Східноукраїнський національний університет

імені

Володимира Даля

* * *

Мій перший вірш написаний в окопі,
на тій сипкій од вибухів стіні,
коли згубило зорі в гороскопі
моє дитинство, вбите на війні.
Лилась пожежі вулканічна лава,
стояли в сивих кратерах сади.
І захлиналась наша переправа
шаленим шквалом полум'я й води.
Був білий світ не білий вже, а чорний.
Вогненна ніч присвічувала дню.
І той окопчик –
як підводний човен
у морі диму, жаху і вогню.
Це вже було ні зайчиком, ні вовком –
кривавий світ, обвуглена зоря!
А я писала мало не осколком
великі букви, щойно з букваря.
Мені б ще гратись в піжмурки і в класи,
в казки літять на крилах палітур.
А я писала вірші про фугаси,
а я вже смерть побачила впритул.
О перший біль тих не дитячих вражень,
який він слід на серці залиша!
Як невимовне віршами не скажеш,
чи не німою зробиться душа?!
Душа в словах – як море в перископі,
І спомин той – як відсвіт на чолі...
Мій перший вірш написаний в окопі.
Він друкувався просто на землі.

Ліна Костенко

* * *

I wrote prime poem, sitting in a trench,
To roaring bursts on the free-flowing floor,
When I was fated hard, heart-tearing
wrench,
And my sweet childhood was murdered at
the war.
Volcanic flow of flame was burning
brightly,
And gardens sank in grey and acrid ashes.
And our crossing was just stifled tightly
By frantic water floods and fire splashes.

The whole white world became, like hell
disgusting,
A burning darkness was like broad daylight.
And our trench, like a diver thrusting,
Through flame, and smoke, and terror had to
fight.

It didn't look like wolf or even hare:
The bloody world was casting burning pall.
And I was writing letters to its glare
From my first reader with a pointed spall.

I should have played touch-lasts and
skipping-ropes,
I should have red fantastic fairy tales.
And I was just describing blowing bombs,
And I have seen the death just face to face.

Oh, awful pain of those non-child's
impressions!
What heavy mark it puts on clear heart!
If you can't pass through poems those
expressions,
Won't be your soul dumb owing to that
smart?

Those painful memories, like heat I couldn't
quench.
My soul in works – like sea in periscope.
I wrote prime poem, sitting in a trench,
I published it on ground with my hope...
Переклад Бовт Альони

I місце – Кубай Наталія Олегівна

м. Тернопіль

Тернопільський національний
педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

„Вже сонечко в море сіда...”

Вже сонечко в море сіда;
У тихому морі темніє;
Прозора, глибока вода,
Немов оксамит, зеленіє.
На хвилях зелених тремтять
Червонії іскри блискучі
І ясным огнем миготять,
Мов блискавка з темної тучі.
А де корабель ваш пробіг,
Дорога там довга й широка
Біліє, як мрамур, як сніг,
І ледве примітне для ока.
Рожевіє пінистий край;
То іскра заблісне, то згасне...
Ось промінь остатній! Прощай,
Веселеє сонечко ясне!

Леся Українка

The little sun is diving in the sea,
It calms the sea and makes the water dark.
However, it's clear enough to see
The beauty of the underwater park.
The scarlet sparks the sun has lost
Are flashing from beneath the green.
Just like a lightning bolt they were tossed
To turn the dusk into a vivid scene.
The trace the ship has left behind
Is long and wide; the whiteness of the dye
May seem like snow, like marble to your
mind,
Though is beyond the range of human eye.
Pink foam fills the sea to brim;
Remains of sparks are breaking into run.
Last rays are sneaking into dim.
Good-bye, my little flaming sun!

Переклад Кубай Наталії

II місце – Чепурда Ірина Олегівна

м. Київ

Національний технічний

університет України

„Київський політехнічний інститут”

„Вже сонечко в море сіда...”

Вже сонечко в море сіда;
У тихому морі темніє;
Прозора, глибока вода,
Немов оксамит, зеленіє.
На хвилях зелених тремтять
Червонії іскри блискучі
І ясним огнем миготять,
Мов блискавка з темної тучі.
А де корабель ваш пробіг,
Дорога там довга й широка
Біліє, як мармур, як сніг,
І ледве примітне для ока.
Рожевіє пінистий край;
То іскра заблісне, то згасне...
Ось промінь остатній! Прощай,
Веселеє сонечко ясне!

Леся Українка

The sun is reaching down the sea,
It's getting darker there in peace,
Deep water as a crystal clear
Turns into greenish velvet crease.
Those greenish waves are trembling
With flashes radiant and bright,
And ominous lighting resembling
They finely gleam and excite.
Your boat there left while passing by
A broad and long avenue,
Although not so easy it is to espy
It's marble white, snow pure and new.
This foamy land in pinky colours
Sparks up and then it dies away,
The last sunbeam soon disappears
regardless,
Farewell my sun, farewell my nice and gay!

Переклад Чепурди Ірини

II місце – Старенкова Анна Дмитрівна

м. Миколаїв

Чорноморський державний
університет імені Петра Могили

Вона прийшла

Вона прийшла непрохана й неждана,
І я її зустріти не зумів.
Вона до мене впливла з туману
Моїх юнацьких несміливих снів.
Вона прийшла, завітчана і мила,
І руки лагідно до мене простягла,
І так чарівно кликала й манила,
Такою ніжною і доброю була.
І я не чув, як жайвір в небі тане,
Кого остерігає з висоти...
Прийшла любов непрохана й неждана –
Ну як мені за нею не піти?

Василь Симоненко

She came

By Vasyl Symonenko

She came to me out of blue,
I couldn't meet her on my way.
In dreams among the foggy hue
Appeared she like sunny ray.

She came so flowery and sweet,
With love and tender lent her hand,
Her lure was adorable and neat,
So gentle was she and so bland.

The lark melts in the sky like dew,
I couldn't hear any whirl...
My love came out of blue –
How dare I not follow her?

Переклад Старенкової Анни

III місце – Гресо́ва Анна Юріївна

м. Київ

Національний технічний

університет України

„Київський політехнічний інститут”

Вона прийшла

Вона прийшла непрохана й неждана,
І я її зустріти не зумів.
Вона до мене впливла з туману
Моїх юнацьких несміливих снів.
Вона прийшла, завітчана і мила,
І руки лагідно до мене простягла,
І так чарівно кликала й манила,
Такою ніжною і доброю була.
І я не чув, як жайвір в небі тане,
Кого остерігає з висоти...
Прийшла любов непрохана й неждана –
Ну як мені за нею не піти?

Василь Симоненко

And then she came: unasked and unexpected,
I couldn't meet her then and say "Hello".
She just sailed out from the fog and has affected
My youthful dreams forgotten long ago.
And then she came to me, so sweet and blooming,
She offered me her gentle tender hands.
Her call was so extremely unassuming,
I noticed only kindness in her glance.
I didn't see the skylark disappearing,
And whom he was observing from the height,
There came the Love: unasked but yet appealing,
So why resist? I followed her, kept holding tight.

Переклад Гресової Анни

III місце – Павлова Юлія Мирославівна

м. Київ

Національний технічний

університет України

„Київський політехнічний інститут”

„Вже сонечко в море сіда...”

Вже сонечко в море сіда;
У тихому морі темніє;
Прозора, глибока вода,
Немов оксамит, зеленіє.
На хвилях зелених тремтять
Червонії іскри блискучі
І ясним огнем миготять,
Мов блискавка з темної тучі.
А де корабель ваш пробіг,
Дорога там довга й широка
Біліє, як мармур, як сніг,
І ледве примітне для ока.
Рожевіє пінистий край;
То іскра заблісне, то згасне...
Ось промінь остатній! Прощай,
Веселе сонечко ясне!

Леся Українка

The sun is sinking in the sea...

The sun is sinking in the sea
In darkness of the water depth.
And Adam`s wine appears to be
Much greener even than velvet.

Quicksilver, winking and red sparks
Are shining like a vivid flame,
So they resemble lightning right
Shaking on emeralds of waves.

The way becomes so long and wide
Where boats at least a little float.
It is like snow, becoming white
Sometimes you couldn`t even note.

The sunset came and colored sky
Look at a spark! Another one!
That is last gleam! So say “goodbye”
To this fantastic, cheerful sun.

Переклад Павлової Юлії

III місце – Пономарьов Володимир В'ячеславович

м. Київ

Київський національний університет

імені

Тараса Шевченка

Вона прийшла

Вона прийшла непрохана й неждана,
І я її зустріти не зумів.
Вона до мене впливла з туману
Моїх юнацьких несміливих снів.
Вона прийшла, завітчана і мила,
І руки лагідно до мене простягла,
І так чарівно кликала й манила,
Такою ніжною і доброю була.
І я не чув, як жайвір в небі тане,
Кого остерігає з висоти...
Прийшла любов непрохана й неждана –
Ну як мені за нею не піти?

Василь Симоненко

“She came to me”

She came to me without prior notice,
To welcome her's below my strengths but still
She came to light, exposed herself, and worries
Out of my childish and unexpected thrill

She came to me in all her charm and beauty,
She tempted me enticing with her arms,
Her tenderness, perfection caused my duty
To be her guardian dispelling all alarms

I couldn't help but raze my walls to ground,
Which always part my inner world from hers,
From now on by love for her I'm bound,
Which suddenly and suddenly occurs

Переклад Пономарьова Володимира

III місце – Пономарьов Володимир В'ячеславович

м. Київ

Київський національний університет

імені

Тараса Шевченка

* * *

Мій перший вірш написаний в окопі,
на тій сипкій од вибухів стіні,
коли згубило зорі в гороскопі
моє дитинство, вбите на війні.
Лилась пожежі вулканічна лава,
стояли в сивих кратерах сади.
І захлиналась наша переправа
шаленим шквалом полум'я й води.
Був білий світ не білий вже, а чорний.
Вогненна ніч присвічувала дню.
І той окопчик –
як підводний човен
у морі диму, жаху і вогню.
Це вже було ні зайчиком, ні вовком –
кривавий світ, обвуглена зоря!
А я писала мало не осколком
великі букви, щойно з букваря.
Мені б ще гратись в піжмурки і в класи,
в казки літять на крилах палітур.
А я писала вірші про фугаси,
а я вже смерть побачила впритул.
О перший біль тих не дитячих вражень,
який він слід на серці залиша!
Як невимовне віршами не скажеш,
чи не німою зробиться душа?!
Душа в словах – як море в перископі,
І спомин той – як відсвіт на чолі...
Мій перший вірш написаний в окопі.
Він друкувався просто на землі.

Ліна Костенко

My earliest rhymes, emerging from the trenches,
perpetuated on fragile wall,
were written just on those my home yard benches,
which were destroyed tremendously by war

The war of pain and of a devilish fire,
embracing gardens with its smoke and ash,
we struggled hard and our rival's ire,
was turned to us and our boat to dash

The rays of sun were no more bright as usual,
the litted nights preceded by the days,
a tiny trench for child was so crucial,
to go through horrific deadly haze
A fairy tale 's over for a child,
A bloodshed rose over the burning hill,
The primer letters which I have compiled,
Lay down rhymes of my unbroken will

I would prefer to play with you than fighting,
To read the books about Alice's Cat,
The rhymes of war that now is my writing,
Absorbed a death which I then often met

The open wounds my heart will always bear,
With crucifying pang filling my store,
And only child would always be aware,
Because these rhymes cannot retell the war

They can't retell the misery of battle,
The wrinkles show an unremitting toil,
My earliest rhymes emerging from the struggle,
Which were with blood imprinted on the soil.

Переклад Пономарьова Володимира

Номінація 8

Кращий переклад поетичного твору
з української мови на французьку.

II місце – Мінаєва Невена Геннадіївна

м. Дніпропетровськ

Дніпропетровський національний
університет імені Олеся Гончара

Вона прийшла

Вона прийшла непрохана й
неждана,
І я її зустріти не зумів.
Вона до мене випливла з туману
Моїх юнацьких несміливих снів.

Вона прийшла, завітчана і мила,
І руки лагідно до мене простягла,
І так чарівно кликала й манила,
Такою ніжною і доброю була.

І я не чув, як жайвір в небі тане,
Кого остерігає з висоти...
Прийшла любов непрохана й
неждана –
Ну як мені за нею не піти?

Василь Симоненко

Elle est venue indésirable,
Je ne l'ai pas même accueillie.
A apparue d'une brume instable
De rêves jeunes, pas très hardis.

Elle est venue, belle et fleurie,
Elle m'a tendu ses mains doucement.
Elle promettait son tendre abri,
Elle m'attirait en me charmant.

Je n'entendais pas l'alouette
Pour qui j'étais si observable.
Et cet amour indésirable –
Je le suis à perdre la tête.

Переклад Мінаєвої Невени

III місце – Абрамова Марія Віталіївна

м. Одеса

Одеський національний
університет імені Іллі Мечникова

Вона прийшла

Вона прийшла непрохана й
неждана,
І я її зустріти не зумів.
Вона до мене впливла з туману
Моїх юнацьких несміливих снів.

Вона прийшла, завітчана і мила,
І руки лагідно до мене простягла,
І так чарівно кликала й манила,
Такою ніжною і доброю була.

І я не чув, як жайвір в небі тане,
Кого остерігає з висоти...
Прийшла любов непрохана й
неждана –
Ну як мені за нею не піти?

Василь Симоненко

Il est venu

Il est ici, hôte mal venu, inattendu.
Et je n'ai pas bien su le rencontrer.
Du brouillard gris, il est sorti.
Brouillard de rêves discrets de mon
passé.

Il est venu tout doux, en fleurs,
Et m'a tendu ses tendres bras.
Il m'ensorcèle, m'appelle. J'en
meurs !
Ses charmes, sa gentillesse... Il me
tuera !

Je ne voyais plus l'alouette au petit
jour.
Qui surveillait-elle, qui gardait de
haut ?
Il est ici, hôte mal venu, inattendu:
amour.
Comment ne pas le suivre, si beau?

Переклад Абрамової Марії

Номінація 9

Кращий переклад поетичного твору
з української мови на німецьку.

I місце – Кичата Анастасія Сергіївна

м. Миколаїв

Чорноморський державний
університет імені Петра Могили

„Вже сонечко в море сіда...”

Вже сонечко в море сіда;
У тихому морі темніє;
Прозора, глибока вода,
Немов оксамит, зеленіє.
На хвилях зелених тремтять
Червонії іскри блискучі
І ясным огнем миготять,
Мов блискавка з темної тучі.
А де корабель ваш пробіг,
Дорога там довга й широка
Біліє, як мармур, як сніг,
І ледве примітне для ока.
Рожевіє пінистий край;
То іскра заблิสне, то згасне...
Ось промінь остатній! Прощай,
Веселе сонечко ясне!

Леся Українка

«Schon taucht die Sonne ins Meer...»

von Lesja Ukrainka

Schon taucht die Sonne ins Meer,
Die Wellen sind still, und es dunkelt,
Das Wasser ist tief und leer,
Und als grüner Samt es funkelt.
Es zittern auf grünen Wellen,
Die Funken, glänzend und rot,
Sie flimmern mit dem Feuer hellen,
Wie Blitz aus Wolken dort.
Und da, wo ihr Schiff durchlief,
Ist drüben der Weg breit und länglich,
Wie Schnee und Marmor weiß tief
Und kaum ansehnlich.
Der Meerrand wird rosa, so toll,
Es funkelt, erlischt für die Wonne...
Der letzte liebe Strahl! Leb wohl!
Du fröhliche, helle Sonne!

Переклад Кичатої Анастасії

II місце – Єсаулова Римма Михайлівна

м. Київ

Національний технічний

університет України

„Київський політехнічний інститут”

„Вже сонечко в море сіда...”

Вже сонечко в море сіда;
У тихому морі темніє;
Прозора, глибока вода,
Немов оксамит, зеленіє.
На хвилях зелених тремтять
Червонії іскри блискучі
І ясным огнем миготять,
Мов блискавка з темної тучі.
А де корабель ваш пробіг,
Дорога там довга й широка
Біліє, як мрамур, як сніг,
І ледве примітне для ока.
Рожевіє пінистий край;
То іскра заблисне, то згасне...
Ось промінь остатній! Прощай,
Веселеє сонечко ясне!

Леся Українка

Lesja Ukrainka

Die Sonne geht schon nieder...

Die Sonne geht schon nieder,
Im stillen Meer dunkelt.
Das tiefe Wasser wieder
Wie grüne Samte funkelt.

Auf grünen Wellen reinen
Die roten Funken fallen,
Wie Blitz aus Wolken scheinen
Wie Feuer grelle Strahlen.

Und wo ihr Schiff fährt vor,
Der Weg ist lang und breit,
Und weiß wie der Marmor,
Für Augen liegt zu weit.

Die Kante rosa strahlt,
Der Funke löscht und blitzt,
Der letzte Strahl. Bis bald.
Die helle Sonne sitzt.

Переклад Єсаулової Римми

ПОЗАКОНКУРСНІ ПЕРЕКЛАДИ
студентів
Східноукраїнського національного університету імені
Володимира Даля

Оригінал:

Срезают лазером сосули,
В лицо впиваются снежины.
До остановы добегу ли,
В снегу не утопив ботины?

А дома ждет меня тарела,
Тарела гречи с белой булой;
В ногах – резиновая грела,
И тапы мягкие под стулом.

В железной бане – две селеды,
Торчат оттуда ложа с вилой.
Есть рюма и бутыла с водой,
Она обед мой завершила.

Я в кружу положу завары,
Раскрою «Кобзаря» Шевчены –
Поэта уровня Петрары
И Валентины Матвиены.

Шапчиц Павло

Translation

Isics are being cut by laser,
Snowfakes are sticking into face.
I don't know: I'll drench fet boots whether
Till I can reach the stopping pace?

A pate awaits for me at house,
A pate of barey with white ro.
Hot-water botte at feet: I drowse,
And soft, warm sippers on the floor.
Two herrigs in the ti are kept,
A spoo and for are on the table,
A gass of voda, botte and bread –
My dinner's as if in the fable.

In takard very strog tea's made.
I'll take "Kobzar" by T. Shevcheno,
Who's as Petrara known, and great
As Valentina Matvieno.

Переклад Бовт Альони

The Thought-Fox

I imagine this midnight moment's forest:
something else is alive
beside clock's loneliness
and this blank page where my fingers move.

Through the window I see no star:
Something more near
Though deeper within darkness
Is entering the loneliness:

Cold, delicately as the dark snow
A fox's nose touches twig, leaf,
Two eyes serve a movement that now
And again now, and now, and now

Sets neat prints into the snow
Between trees, and warily a lame
Shadow lags by stump and in hollow
Of a body that is bold to come

Across clearings, an eye,
A widening opening greenness,
Brilliantly, concentratedly,
Coming about its own business

Till, with a sudden sharp stink of a fox,
It enters the dark hole of the head.
The windows is starless still; the clock ticks,
The page is printed.

Ted Hughes

Мысль-Лисица

Я вижу ясно полуночный лес,
В нем столько необычного таится!
Мелькнул вот кто-то и опять исчез.
Кому же в поздний час такой не спится?

Печальный одинокий стук часов
Разносится в моем реальном мире
И на бумагу льет поток из слов,
Страницу густо запятав в черниле.

Бескрайность небосвода за окном
Не украшает россыпью бриллиантов.
Вдруг, мягкой поступью заходит некто в
дом,
Покой встревожив шорохом пуантов.

И вновь перед глазами зимний лес,
Под песню ветра сладко засыпает.
Какое же там чудо из чудес
Лисица с любопытством изучает?

Коснувшись носом веточки, листа,
Крадется дальше, снова замирает.
Лишь миг и вновь огонь ее хвоста
Среди деревьев золотом сияет.
И на снегу цепочки из следов
Сплетаются в причудливый орнамент.
И снова льет поток из сотен слов
На белоснежный, как зима, пергамент.

Хитро сверкая изумрудом глаз,
В мой разум просочится мысль-Лисица.
Часы идут, вещая поздний час,
И, наконец, дописана страница!

Переклад Маловой Ульяны

Життя іде і все без коректур

Життя іде і все без коректур.
І час летить, не стишує галопу.
Давно нема маркізи Помпадур,
і ми живем уже після потопу.

Не знаю я, що буде після нас,
в які природа убереться шати.
Єдиний, хто не втомлюється, – час.
А ми живі, нам треба поспішати.

Зробити щось, лишити по собі,
а ми, нічого, – пройдемо, як тіні,
щоб тільки неба очі голубі
що землю завжди бачили в цвітінні.

Щоб ці ліси не вимерли, як тур,
щоб ці слова не вичахли, як руди.
Життя іде і все без коректур,
і як напишеш, так уже і буде.

Але не бійся прикрого рядка.
Прозрінь не бійся, бо вони як ліки.
Не бійся правди, хоч яка гірка,
не бійся смутків, хоч вони як ріки.

Людині бійся душу ошукать,
бо в цьому схибиш – то уже навіки.

Ліна Костенко

Here nothing changes; our lives are still

Here nothing changes; our lives are still.
The cruel time just hastens forward.
Marchionesses will never get back here
'cause our lands are split up and disordered.

If I could only guess what heritage we leave,
what finery will choose the nature.
The time is only thing we can't deceive,
We stay alive and need adventures.

Don't waste your time for unimportant things
'cause every second here's like a treasure.
I wish there would be always seen
blue skies, then we could live in pleasure.

I wish these forests could forever live,
these words would never sink in deep blue
ocean.
Here nothing changes, our lives are still.
Behind every written word there is devotion.

Don't be afraid of these unpleasant lines.
Enlightening's like treatment and detergent.
Don't be afraid of truth that's hard sometimes.
Don't be afraid of sorrow – some kind of
insurgent.

Don't ever try to cheat a human soul,
For if you do, it'll be forever so.

*Переклад Варнави Аліни
Під ред. Бурцевої І.І.*

Життя іде і все без коректур

Життя іде і все без коректур.
І час летить, не стишує галопу.
Давно нема маркизи Помпадур,
і ми живем уже після потопу.

Не знаю я, що буде після нас,
в які природа убереться шати.
Єдиний, хто не втомлюється, – час.
А ми живі, нам треба поспішати.

Зробити щось, лишити по собі,
а ми, нічого, – пройдемо, як тіні,
щоб тільки неба очі голубі
що землю завжди бачили в цвітінні.

Щоб ці ліси не вимерли, як тур,
щоб ці слова не вичахли, як руди.
Життя іде і все без коректур,
і як напишеш, так уже і буде.

Але не бійся прикрого рядка.
Прозрінь не бійся, бо вони як ліки.
Не бійся правди, хоч яка гірка,
не бійся смутків, хоч вони як ріки.

Людині бійся душу ошукать,
бо в цьому схибиш – то уже навіки.

Ліна Костенко

А жизнь летит без всяких корректур

А жизнь летит без всяких корректур
И время мчится не уняв галопа.
Давно уж нет Маркизы Помпадур,
И мы живем уже после потопа.

Не знаю я, что будет после нас,
Какими у природы будут одеянья.
Неумолимо за минутой пролетает час,
Пока живем – нет места колебаньям.

Оставить что-то в память о себе,
А мы, как все – лишь тенью ускользаем,
Важней, чтоб неба очи в синеве
Всегда цветущим восхищались краем.

Чтобы леса не вымерли как тур,
Чтобы слова не исчерпались словно руды.
А жизнь летит без всяких корректур,
И как напишешь, так уже и будет.

А ты не бойся грустных строк,
Идей не бойся, ведь они – лечение.
Не бойся правды – этот сладкий грог,
Не бойся скуки, что сильнее веселья.

Ты душу человека бойся обмануть,
Как ошибешься – то не жди прощенья.

Переклад Смирнової Наталії

Марк Твен

Банкнота в мільйон фунтів стерлінгів

Коли мені було двадцять сім, я працював клерком у маклерській конторі в Сан-Франциско, тямив у всіх тонкощах біржових операцій. Я був сам-самісінький в цілому світі, й мені не було на що розраховувати, окрім власного розуму та незаплямованої репутації; а розум і репутація – перший крок на шляху до того, щоб врешті-решт розбагатіти, і ця перспектива мене влаштовувала.

Вільний час в мене був по обіді кожної суботи, і зазвичай я катався на маленькому вітрильнику по затоці. Одного разу я заплив надто далеко, і мене віднесло у відкрите море. Коли настала ніч, і я майже втратив надію на порятунок, мене підібрав маленький бриг, що прямував до Лондона. Подорож була довгою і бурхливою; мені довелось відпрацювати проїзд, виконуючи роботу простого матроса. Коли я зійшов на берег у Лондоні, мій одяг був пошарпаний і обірваний, а в кишені у мене залишався лише один долар. Його вистачило на одну добу. Наступного дня я залишився без їжі та даху над головою.

Приблизно о десятій годині ранку, голодний та жалюгідний, я вештався вулицею Потрленд, коли раптом дитина, що проходила повз мене з нянькою, кинула у стічну канаву надкушену соковиту грушу. Звичайно, я одразу ж зупинився та спрямував голодний погляд на цей забруднений скарб. Я так хотів її з'їсти, що мій рот сповнився слиною, а шлунок забуркотів у передчутті їжі. Але, щораз як я нахилився, щоб підняти її, хтось із перехожих одразу ж помічав це, і тому, певна річ, я розпрямлявся, прикидаючись байдужим, ніби я взагалі й не думав про цю грушу. Так повторювалось декілька разів, та я ніяк не міг підняти її. Коли я подолав свій сором і нарешті наважився схопити грушу, вікно у будинку позаду мене відчинилось, і звідти пролунав голос якогось джентльмену: «Підніміться до нас, будь ласка».

Лакей впустив мене, і я опинився у розкішній кімнаті, де сиділи два джентльмени похилого віку. Вони відпустили прислугу та веліли мені сісти. Вони щойно закінчили снідати, та вигляд недоїдків ледь не звів мене з розуму. Я насилу зібрався з думками, дивлячись на цю їжу, але мені довелось опанувати себе, тому що ніхто не запропонував мені поїсти. Незадовго до цього там щось трапилося, про що я дізнався набагато пізніше, але вам розповім одразу. У тих двох літніх братів за пару днів до цього розгорілася суперечка, яка закінчилася тим, що вони побилися об заклад – такий собі англійський спосіб вирішення проблем.

Пам'ятаєте, Банк Англії випустив дві банкноти в мільйон фунтів – спеціально для якоїсь державної угоди з іншою країною. Так чи інакше, тільки одну з них використали та скасували, а інша ще лежала в запасниках Банку. Отже, брати, спілкуючись між собою, зацікавилися, як би склалася доля абсолютно чесного та розумного чужоземця, який залишився в Лондоні один, не маючи при собі ніяких грошей, окрім одної мільйонної купюри, та не знаючи, як пояснити, звідки вона в нього. Перший брат сказав, що він буде голодувати до смерті; другий брат заперечив, що не буде. Перший брат сказав, що цей чоловік не зможе запропонувати її Банку або кудись ще, тому що його заарештують на місці. Тож, вони сперечалися й сперечалися до тих пір, поки другий брат не сказав, що він поставив би 20 000 фунтів на те, що людина зможе прожити 30 днів на цю мільйонну купюру та не потрапить у в'язницю. Перший брат погодився битися об заклад. Другий брат пішов у Банк та купив цю купюру. Справжній англієць, як бачите, сказано – зроблено. Потім він продиктував лист одному зі своїх клерків, який написав його красивим круглим почерком, а потім обидва брати сиділи весь день біля вікна, виглядаючи підходящу кандидатуру.

Вони бачили багато таких перехожих, але вони були недостатньо розумними, багато таких, які були розумними, але недостатньо чесними, багато таких, які були й розумні, й чесні, але не здавалися досить бідними, а якщо були й бідні, то не походили на чужоземців. Кожному чогось бракувало, поки не з'явився я. Вони погодились, що я підходжу ідеально, та обрали мене одноголосно, і тепер я чекав, коли ж мені скажуть, для чого мене покликали. Вони почали розпитувати мене і скоро знали всю мою історію. Нарешті вони сказали мені, що я підходжу для їх мети. Я відповів, що щиро радий, і запитав, що ж це за мета. Тоді один з них простягнув мені конверт і сказав, що пояснення знаходиться всередині. Я хотів було розкрити конверт, але він зупинив мене і звелів віднести його туди, де я зупинився, прочитати уважно та не діяти поспішно й безрозсудно. Я був здивований і хотів, щоб мені пояснили, в чому справа, але вони відмовились. Тож я пішов, ображений й скривджений тим, що мене зробили предметом явного знущання, проте був змушений примиритися з цим, так як мої обставини не дозволяли мені ображатися на багатих і сильних.

Тепер я був готовий схопити грушу та з'їсти її перед очима всього світу, але її вже не було; я втратив її через цю пригоду, і ця думка не покращила мого ставлення до тих чоловіків. Як тільки їх будинок зник з поля зору, я відкрив конверт та побачив, що у ньому були гроші! Моя думка про цих чоловіків різко змінилася, це точно! Не втрачаючи ані хвилини, я засунув гроші у карман жилета та попрямував до найближчої дешевої їдальні. Як же я поїв! Коли нарешті їжа в мене вже не лізла, я дістав свої гроші та

розгорнув їх, і ледь не знепритомнів, коли кинув на купюру швидкий погляд. П'ять мільйонів доларів! Від цього у мене аж у голові запаморочилося.

Я сидів, приголомшено витріщаючись на купюру, мабуть, цілу хвилину, доки повністю не прийшов до тями. Першим, що я помітив, був хазяїн їдальні. Його погляд був спрямований на банкноту, а сам він немов закам'янів. Він усім своїм єством преклонявся перед нею, але не міг поворушити ані руками, ані ногами. Збагнувши це, я зробив єдину розумну річ, яку міг зробити. Я простягнув йому гроші та байдужо сказав: «Будь ласка, дайте мені решту».

Тут він отямився і почав вибачатися, що не може розмінити цю банкноту, і я ніяк не міг змусити його до неї доторкнутися. Він дивився на неї, не зводячи очей; він не міг надивитися досхочу, однак боявся доторкнутися, наче це був предмет настільки священний, що простому смертному не личило брати його в руки. Я сказав:

– Пробачте, якщо це завдає Вам клопоту, але я все ж таки наполягаю на своєму. Будь ласка, розмінійте цю купюру, бо в мене немає інших грошей.

Але він сказав, що це не важливо, він хотів, щоб ця дрібниця залишалася до іншого разу. Я сказав, що, може, ще не скоро знов буду поблизу, але він відповів, що це нічого не значить, він може почекати, та більш того, я можу замовити все що заманеться, будь-коли, нехай рахунок збільшується, як мені буде завгодно. Він висловив надію, що такому багатому джентельмену цілком можна довіряти, навіть незважаючи на те, що я – у доброму гуморі й вирішив поклеїти дурня, вдягнувшись так. Але в цей момент зайшов якийсь відвідувач, і хазяїн натякнув мені, щоб я сховав банкноту подалі. Не перестаючи кланятися, він проводив мене до дверей. Я попрямував до того дому, до тих братів, щоб виправити помилку до того, як поліція почне мене розшукувати.

Я дуже нервував, насправді, дуже сильно злякався, хоча й не був винен, але я знав людей дуже добре: коли вони зрозуміють, що дали бродязі мільйон фунтів, замість одного, їх охопить несамовита лють, та вони розсердяться на нього, а не на свою неуважність.

Коли я підходив до будинку, моє хвилювання трохи зменшилось, оскільки навкруги було тихо. Це надало впевненості: вони ще не дізналися про свою помилку. Я подзвонив у двері. З'явився той самий слуга. Я спитав тих джентльменів.

«Вони поїхали», – він вимовив це високомірним, холодним тоном, притаманним лакеям.

«Поїхали? Куди?»

«У подорож».

«Але куди, все ж таки?»

«На Континент, здається».

«На Континент?»

«Так, сер».

«Куди? В якому напрямку?»

«Я не можу сказати, сер».

«Коли вони повернуться?»

«Вони сказали, за місяць».

«Місяць! Це жахливо! Підкажіть, як я можу зв'язатися з ними? Це надзвичайно важливо!»

«Не можу, на жаль. Я й гадки не маю, куди вони поїхали».

«Тоді мені потрібно зустрітися з кимось з їхніх родичів».

«Вони теж поїхали, вже кілька місяців за кордоном. Здається, в Єгипті та Індії».

«Сталася жахлива помилка. Вони повернуться до вечора. Чи не передасте Ви, що я приходив, а я буду заходити доки не владнаю все, їм не слід хвилюватися».

«Я скажу їм, якщо вони повернуться, але це навряд. Вони казали, що ви прийдете за годину, щоб дізнатися подробиці, але я повинен вам переказати, що все гаразд, вони прийдуть вчасно і будуть на вас чекати».

Отак я й пішов ні з чим. Це була якась загадка! Я ледь не збожеволів! Вони будуть тут «вчасно»! Що це могло означати? Хоч би лист усе пояснив. Я зовсім забув про лист; дістав його та прочитав. Ось що в ньому було: «З вашого обличчя можна побачити, що ви розумна та чесна людина. Ми збагнули, що ви бідний та не з наших місць. Всередині ви знайдете суму грошей. Ми позичаємо вам їх на 30 днів, без відсотків. Наприкінці цього терміну прийдіть до цього будинку. Ми побилися об заклад на вас. Якщо я виграю, ви отримаєте будь яку посаду, яку я можу запропонувати, тобто будь-яку роботу, яку Ви добре знаєте і зможете виконувати».

Ні підпису, ні адреси, ні дати.

Оце ж я й вскочив у халепу. Ви знаєте, що передувало цим подіям, але я тоді не знав. Для мене це було лише глибокою нерозв'язною загадкою. Я й гадки не мав, що то була за гра, чи не нашкодить це мені, чи мені бажають добра? Я пішов до парку, щоб обміркувати все та вирішити, що мені краще робити. Через годину мої думки вилилися в таку форму. Можливо, вони мають добрі наміри, можливо – ні. З'ясувати це я не можу, тож облишимо це. Гра це якась, план або експеримент – про це я дізнатися теж не можу, тож і це облишимо. Вони уклали парі на мене, і про це дізнатися неможливо, облишимо й це. Без цих невідомих, усе, що залишилось, є досить зрозумілим і матеріальним, відчутним, таким, що можна розставити по місцях.

Якщо я попрошу Банк Англії покласти цю банкноту на рахунок людини, якій вона належить, працівники банку зроблять це тому, що вони знають її, хоча я – ні; але вони мене запитають: яким чином у тебе опинилася ця банкнота? І якщо я розповім правду, мене відправлять до психіатричної лікарні, а якщо я збрешу – опинюсь у в'язниці. Те ж саме буде, якщо я спробую розмінити банкноту або позичити гроші під заставу. Я повинен нести цей важкий тягар, поки ці чоловіки не повернуться, хоча я цього чи ні. Ця банкнота потрібна мені, як собаці п'ята нога, і все ж, я повинен піклуватися про неї, дбати, я ж не заробляю грошей на існування. Я не можу позбавитися її: якщо спробую, то ані чесний громадянин, ані розбійник не візьмуть її та нізащо не захочуть зв'язуватися з цим. Отже, ці брати нічим не ризикують. Навіть якщо я втрачу купюру, вони нічим не ризикують, тому що можуть зупинити платежі, а банк виплатить їм компенсацію; тим часом мені доведеться страждати весь місяць без заробітної платні – якщо тільки я не допоможу виграти спір, що б це не було, та не отримаю роботу. Я хотів би виграти: такі люди можуть запропонувати гідну роботу.

Я дуже довго роздумував над цим місцем роботи. Мої надії почали зростати. Без сумніву, зарплата не буде маленькою. Вже через місяць я почну її отримувати, а після цього все буде добре. Тому невдовзі я почувався чудово. Я знов бродив вулицями. Коли я натрапив на ательє з пошиву одягу, мені знов закортілося скинути своє лахміття та одягнути щось пристойне. Чи міг я дозволити це собі? Певна річ, ні. В мене була тільки ця купюра в один мільйон фунтів. Тому я пересилив себе й пішов далі. Але невдовзі мене потягло назад. Спокуса безжалісно переслідувала мене. У стані цієї відчайдушної боротьби з собою я проходив повз ательє разів із шість. Врешті решт, я все ж таки не витримав. Я запитав, чи немає в них якогось бракованого костюму, від якого хтось відмовився. Той чоловік, якого я запитав, хитнув головою на свого співробітника, навіть не відповівши мені. Я підійшов до другого, який так само, нічого не кажучи, показав на іншого. Підійшовши до нього, я нарешті почув: «Зараз я вам допоможу».

Я почекав, поки він закінчить зі своїми справами; потім він відвів мене до бокової кімнати, де ретельно оглянув купу повернутих костюмів та обрав для мене найжалюгідніший з них. Я вдягнув його. Він погано сидів на мені, і взагалі не личив, але був новим, і мені кортіло його придбати; тому я не знайшов у ньому жодних недоліків і сказав з деякою сором'язливістю:

– Може, ви зробите мені послугу й почекаєте грошей кілька днів? У мене немає при собі дрібних грошей.

Чоловік саркастично посміхнувся:

– О, у вас немає дрібних грошей! Хм, звичайно, я на це й не очікував. У таких панів як ви водяться тільки великі гроші!

– Друже, не варто судити про незнайому людину тільки з одягу. Я спроможний заплатити за цей костюм, я просто не хотів ускладнювати вам життя розмінюванням великої суми грошей.

Почувши це, він трохи змінив свій тон, але сказав, все ще досить пихато:

«Я не хотів вас образити, але оскільки ми вже докоряємо один одному, можу сказати, що ви не мали права робити висновки, що ми не можемо розмінити якусь там банкноту, яку ви носите з собою. Навпаки, можемо».

Я вручив йому купюру та сказав:

«О, дуже добре. Я вибачаюся».

Він прийняв її з посмішкою. З такою величезною посмішкою, яка розпливалася через все обличчя, як кола на воді у тому місці, куди кинули камінь. І тут, коли він мигцем побачив банкноту, його посмішка раптом застигла, пожовтіла, і стала схожа на хвилясті потоки лави, затверділі на схилах Везувія. Ніколи раніше я не бачив, щоб так раптово завмирала посмішка, і, здавалося, навічно. Чоловік стояв, тримаючи купюру, з таким виглядом, що хазяїн ательє поспішив до нас, щоб з'ясувати, у чому справа, і жваво запитав:

«Ну, що трапилося? У чому проблема? Чого не вистачає?»

Я відповів: «Нічого не трапилося. Я чекаю на свою решту».

«Ну ж бо, ну ж бо, дай йому решту, Тод, дай йому решту!»

Тод заперечив: «Дай йому решту! Легко сказати, сер, але подивіться самі на цю купюру».

Хазяїн поглянув на неї, повільно та виразно присвиснув, а потім занурився у купу забракованого одягу та почав розкидати його у різні боки, схвильовано розмовляючи з самим собою.

«Продати ексцентричному мільйонеру такий жахливий костюм. Тод – дурак, він народився дураком. Завжди робить щось не так. Відлякує кожного мільйонера, бо не може відрізнити мільйонера від бродяги, і ніколи не міг. Ага, ось те, що мені потрібно. Будь ласка, зніміть все це лахміття, сер, і киньте у вогонь. Зробіть мені послугу, одягніть цю сорочку та цей костюм; те, що треба – просто, заможньо, скромно та елегантно, як на герцегові; зроблено на замовлення для іноземного принца – ви, мабуть, знаєте його, сер, його світлість Господар Галіфаксу; довелося залишити у нас та взяти траурний костюм, тому що його мати збиралася померти, а потім передумала. Але усе в порядку, не завжди буває, як ми, тобто вони, хочемо, ну ось. Брюки сидять добре, вони вам дуже пасують,

сер; зараз жилет; ага, знову добре. Зараз піджак – Боже! Подивіться! Весь костюм – досконалий! Я ніколи не бачив, щоб костюм одразу так сів».

Я виразив своє задоволення.

«Дуже добре, сер, дуже добре. Мушу сказати, що поки доведеться цим обмежитись. Але почекайте: ви побачите, що ми можемо зшити за вашими розмірами. Тоде, ходи-но сюди, візьми блокнот та ручку. Так довжина штанини 32** – і так далі. Поки він міряв мене, віддавав накази на пошив вечірнього костюму, ділового костюму, сорочок та усіх інших речей я не міг вставити й слова. Нарешті я спромігся сказати:

«Але, люб'язний пане, я не можу робити такі замовлення, якщо ви не погодитесь зачекати деякий час або розміняти купюру».

«Деякий час! Це слабо сказано, сер, слабо. Вічність – ось те слово, сер. Тоде, хутко забори ці речі та надійшли їх цьому джентльмену до дому, не гаячи часу. Нехай менш важливі замовники почекають. Запиши адресу цього джентльмена та...»

«Але я переїджаю. Я забіжу та залишу свою нову адресу».

«Авжеж, сер, авжеж. Хвилинку – дозвольте мені вас провести, сер. Сюди, гарного дня, сер, гарного дня».

Ось, бачите що почало відбуватися? Я замовляв усе, що хотів, та просив розміняти купюру. Вже за тиждень у мене раптом з'явилися не тільки необхідні речі, а й предмети розкоші, а мешкав я у дорогому готелі на площі ГанOVER. Вечеряв я також там, але снідати забігав у ту скромну їдальню Гаріса, де я вперше поснідав на мою банкноту в мільйон фунтів. Я був його статком. Усюди поширилася новина, що якийсь дивак-іноземець, в кишені якого були банкноти в один мільйон фунтів, став головним покровителем цього місця. Цього було достатньо. З бідного, нужденного, невеличкого закладу, що ледь зводив кінці з кінцями, їдальня перетворилася на відомий та завжди вцент переповнений заклад харчування. Гаріс був настільки вдячний, що змушував мене позичати у нього гроші, не терплячи відмови. Таким чином, я, залишаючись бідняком, мав гроші та жив неначе заможна і впливова людина. Я відчував, що моє падіння неминуче, але якщо я вже занурився в це, треба або ж пливати до кінця, або ж піти на дно. В той же час, в усьому цьому було якесь відчуття неминучого лиха, яке надавало усій цій ситуації відчуття тверезості, трагічності та серйозності. Якби не це, уся ситуація була б виключно безглуздою. Вночі, у темряві, трагічність виходила на перший план, завжди попереджаючи, погрожуючи. Тому я стогнав, ворочався та страждав безсонням. Але у веселому сонячному світлі це трагічне відчуття поступово слабшало та й зникало зовсім. Я виходив на вулицю та був щасливий до запаморочення, навіть до сп'яніння.

І це було природно: я став знаменитістю столиці світу, і від цього у мене голова пішла кругом і не трохи, а досить сильно. Складно було знайти газету чи то англійську, чи шотландську або ірландську, в якій не згадувалося б про «Власника мільйону фунтів у кишені» та його останні дії або висловлювання. Спочатку про мене згадувалося наприкінці світських хронік; потім я потрапив до списку благородних людей, пізніше я обігнав баронетів, а згодом і баронів, і так далі, і так далі. Я завзято підіймався до слави, збільшуючи свою популярність, доки не досяг найвищої точки, де я і залишався, обігнавши усіх герцогів не королівської крові та усіх представників духовенства окрім архієпископа Англії. Але зверніть увагу: і це ще була не слава, а лише популярність. Пізніше настала кульмінація – так зване схвалення, що перетворило швидку тлінність популярності на вічне сяяння слави. У журналі «Панч» розмістили мою карикатуру. Так, я мав своє певне місце житті. Наді мною можна було пожартувати, але шанобливо, не грубо, саме пожартувати, а не насміятися. Але цей час минув. У «Панч» мене намалювали обірваним та тремтячим, пропонуючим лейб-гвардійцям банкноту в 1 мільйон фунтів стерлінгів за Лондонський Тауер. Тож, ви можете собі уявити, як почувався юнак, який був раніше ніким та раптом став людиною, кожне слово якої підхоплювали і повторювали. Варто мені було мені було вийти з дому, як одразу чув з усіх усюд: «Ось він іде, це він!»; не міг поснідати на самоті. Варто було мені явитися до опери, як мене починали розглядати крізь лорнети тисячі очей. Тож я просто купався у славі – стільки її було.

Ви знаєте, я навіть зберіг своє лахміття, та час від часу я вдягав його, щоб отримати те ж саме задоволення, що й раніше, коли я купував дрібнички, мене ображали та я шокував людину цією банкнотою. Та це продовжувалось недовго. Ілюстровані журнали зробили мій одяг таким добре знайомим, що, коли я виходив на вулицю в ньому, люди мене одразу впізнавали та йшли за мною, а якщо я намагався щось купити, продавець одразу пропонував мені весь магазин у кредит ще до того, як я встигав протягнути йому банкноту.

Приблизно на десятій день слави я вирішив виконати свій обов'язок, висловивши подяку американському послу. Він прийняв мене як і годиться в моєму випадку – докоряючи, що я так довго заволікав із візитом, та сказав, що вибачить мені тільки якщо я повечеряю у нього замість одного з гостей, який захворів.

Я погодився і ми продовжили розмову. Виявилось, що він навчався разом із моїм батьком у школі та в Йельському університеті, й вони завжди підтримували теплі стосунки – до самої смерті мого батька. Потім він узяв з мене обіцянку, що я проводитиму в нього вдома весь свій вільний час, на що я охоче погодився.

Насправді, я прийняв цю пропозицію більш ніж охоче; я зрадив. Коли станеться мій провал, можливо, посол зможе врятувати мене від повної загибелі. Я не знав, як саме, але можливо, він вигідає якийсь спосіб. Я не насмілювався відкритися йому так пізно, що я б швидко зробив раніше, на початку цієї моєї жахливої кар'єри у Лондоні. Ні, тепер я не міг на це наважитись, я вже занурився надто глибоко, надто глибоко, щоб ризикнути своєю таємницею, розповівши її такому недавньому другу, хоча й перспективи поза цією глибиною були, на мій погляд, неясні. Тому що, розумієте, в усіх моїх позичаннях я обережно тримався у межах свого достатку – я маю на увазі, у межах своєї заробітної плати. Звичайно, я не міг знати, яка в мене буде зарплата, але в мене були підстави приблизно підрахувати, що, якщо я виграю парі, я зможу вибрати у подарунок від того літнього багатого джентльмена будь-яку посаду, на яку буду спроможний – а я неодмінно буду спроможний, в цьому в мене не було сумніву. Щодо парі, я про це не хвилювався; мені завжди щастило. Так ось, за моїм підрахунком, я мав заробляти від шестисот до тисячі у рік; скажімо, шістсот за перший рік, і рік за роком все більше, поки не заслужу більшої суми. Поки що я заборгував грошей лише на свою зарплату за перший рік. Усі намагалися позичити мені гроші, але я під тим чи іншим приводом відмовлявся від більшості пропозицій. Тож сума боргу становила лише 300 фунтів позичених грошей, інші 300 фунтів становили мої покупки та утримання. Я гадав, що на заробітній платі за другий рік роботи я протримаюся до кінця місяця, якщо я й далі буду обачливим та економним, а я мав намір ретельно за цим стежити. Місяць закінчиться, мій роботодавець повернеться зі своєї подорожі, і я знову буду у порядку, адже я відразу ж розподілю мою заробітну плату між моїми кредиторами, та візьмуся за роботу.

Це був чарівний обід на чотирнадцять осіб: герцог і герцогиня Шордітч, їхня дочка леді Анна-Грація-Елеонора-Селеста-і-так-далі-і-так-далі де Богун, граф і графиня Ньюгейт, віконт Чіпсайд, лорд і леді Блезерскерт, декілька нетитулованих осіб, сам посол з дружиною і дочкою й подругою дочки, двадцятидвохрічною англійкою, на ім'я Порція Ленгхем, в яку я закохався з першого погляду, як і вона в мене; це було помітно й неозброєним оком. Був ще один гість – американець, але я трошки забігаю наперед. Поки гості сиділи у вітальні, нагулюючи апетит до обіду і холодно оглядаючи запізнюючихся, слуга доповів:

– Містер Ллойд Гастінгс.

Після звичайного обміну привітаннями Гастінгс побачив мене і зараз же підійшов, привітно простягаючи руку, але раптом зупинився, так і не потиснувши моєї руки, і сказав трохи зніяковівши:

– Перепрошую, сер, мені здалось, що ми знайомі.

– Ну, звичайно ми знайомі, друже.

– Ні. Не може бути! Невже це ви?..

– «Мільйон в кишені»?! Так, це я. Не бійся називати мене цим прізвиськом, я до нього звик.

– Оце так сюрприз! Я бачив твоє прізвище в поєднанні з цим прізвиськом пару разів, але мені в голову не приходило, що ти і є той самий Генрі Адамс. Адже ще не минуло й півроку з тих пір, як ти був клерком у Блека Гопкінса в Сан-Франциско і просиджував цілими ночами, перевіряючи звіти Гулда і Керрі, щоб заробити хоч трохи грошей. І подумати тільки: ти в Лондоні, мільйонер і така знаменитість! Та це просто тисяча і одна ніч! Друже, я ніяк не можу це зрозуміти, просто не розумію! Дай отямитися, у мене голова обертом іде!

– Суть у тому, Ллойд, що я теж нічого не розумію. У мене теж голова обертом йде.

«Боже мій, це приголомшливо, чи не так? Минуло тільки три місяці, як ми сиділи в шахтарській їдальні».

«Ні, в «Здоровенькі були».

«Так, це «Здоровенькі були». Ми пішли туди о другій ранку та замовили відбивну та каву після шести годин копіткої праці над тими звітами, а я намагався переконати тебе поїхати зі мною до Лондону, та запропонував тобі взяти відпустку й сплатити всі твої витрати та заплатити тобі, якщо мені вдасться укласти угоду, але ти не послухав мене, сказав, що мені не вдасться, ти не міг дозволити собі втратити роботу та, у випадку невдачі, повернувшись додому, починати все спочатку. І все одно ти тут. Як це все дивно. Як ти тут опинився, та як тобі вдалося так стрімко піднятися?»

«Це випадковість. Довга історія, можна навіть сказати – романтична. Я все тобі розповім, але не зараз».

«Коли?»

«В кінці місяця».

«Ще цілих два тижні. Я помру від цікавості. Давай через тиждень».

«Я не можу. Чому – ти дізнаєшся трохи згодом. Як просувається торгівля?»

Його бадьорість одразу зникла, він зігхнув:

«Ти був справжнім провісником, Хел, справжнім провісником. Краще б я не приїздив. Я не хочу говорити про це».

«Але ти повинен. Давай зустрінемося після обіду й ти усе мені розповіси».

«Справді? Ти серйозно?» і в його очах блиснули сльози.

«Так, я хочу почути всю історію в подробицях».

«Я такий тобі вдячний! Що хтось знову цікавиться мною та моїми справами: спіймати на собі чийсь погляд, та поговорити з кимось – після всього, що зі мною відбулося тут – Боже! Я ладен стати навколішки заради цього!»

Він міцно потиснув мені руку, підбадьорився, став веселим та був готовий до обіду – який так і не відбувся. Ні, відбулося те, що й завжди має місце за жахливими та докучливими англійськими порядками – неможливо було визначити перевагу у старшинстві, тому обіду не було. Англійці завжди їдять вдома перш ніж піти кудись на обід, тому що знають, на який ризик ідуть; але ніхто ніколи не попереджає нового гостя, і він спокійно прямує в пастку. Звісно, цього разу ніхто не постраждав, ми усі пообідали задалегідь, окрім Хастінгса новачків серед нас не було, і посол попередив нас, що з поваги до англійського звичаю, обіду подавати не будуть. Кожен із нас, супроводжуючи даму, урочисто пройшов до їдальні, це було звичайним ділом, але тут розпочалася дискусія. Герцог Шордітч бажав бути першим та сидіти на чолі столу, запевняючи, що він вищий за рангом ніж посол, який був лише представником нації, а не монархії; я, в свою чергу, відстоював свої права та не відступав. У рубриці світської хроніки я обійшов усіх герцогів, що не належали до королівської родини, сказавши це, я вимагав, щоб мене посадили перш ніж герцога. Звичайно, ми не могли вирішити цю проблему, і герцог нарешті (але непередбачувано), намагався зіграти на своєму походженні та старовинному роді, а я, почувши про його Завойовника, згадав про Адама, від якого я прямо походив, що підтверджувало моє ім'я, а він був його родичем з бокової лінії, про що свідчило його ім'я, та той факт, що він походив від норманів; тому ми усі разом пройшли назад до вітальні та стоячи поїли – подали блюдо сардин та полуницю, усі ми стали та поїли. Тут перевага не так сильно відчувалася; двоє людей найвищого рангу кидали монету, переможець першим їв полуницю, а переможений отримував монету. Згодом монету кидали інші двоє і так далі. Після закусок поставили столи, й ми усі грали в крибідж, по шість пенсів за партію. Англійці ніколи не грають на цікавість. Якщо вони не можуть щось виграти або програти – неважливо що – вони не розпочинають гру.

Ми чудово провели час; принаймні, місс Ленгхем та я. Я був так зачарований нею, що не міг навіть нормально порахувати свої очки, якщо випадало більш, ніж подвійна послідовність. А коли я набирав сто двадцять одно очко, то навіть не помічав цього, й знову починав рахувати з початку. Я б програв усі партії, якби дівчина не грала так само погано, адже, розумієте, вона була у такому ж стані, як і я. Отже, в результаті нам обом не вдалося викласти усі карти, але нам обом було байдуже, як і чому так сталося. Ми знали лише, що ми щасливі, і не бажали знати щось окрім цього, і не хотіли, щоб нам заважали. І я сказав їй – насправді, сказав – що я кохаю її, а вона – що ж, вона почервоніла до кінчиків

волосся, але їй це сподобалося, принаймні, вона так сказала. О, який то був вечір! Кожного разу коли я ставив кілочок, я робив їй якийсь комплімент, а коли вона ставила кілочок, вона мені відповідала, одночасно рахуючи свої карти. О, я навіть не міг сказати: «Два очки за валета», не додавши: «Як же чудово ви виглядаєте!», а вона говорила: «П'ятнадцять двічі, чотири рази по 15, шість разів по 15, і пара по вісім, два по вісім – ви правда так вважаєте?» – крадькома дивлячись на мене з-під довгих вій, знаєте, так мило та водночас хитро. О, це просто зводило мене з розуму!

Я був абсолютно чесним і відвертим із нею; сказав, що в мене не було ані гроша за душею, окрім банкноти в мільйон фунтів, про яку вона вже чула так багато, і те, що вона навіть не належить мені, що дуже її зацікавило; потім я перейшов на шепіт і розповів всю історію з самого початку, і вона мало не померла від сміху. Що з моєї розповіді так розсмішило її, я не зрозумів, але щось у цьому було; кожні півхвилини якісь нові деталі історії зачіпляли її, і мені доводилось зупинятись, щоб дати їй можливість прийти до тями. Вона сміялась як навіжена; ніколи в житті не бачив, щоб хтось стільки сміявся. Я маю на увазі, що я ніколи раніше не бачив, щоб подібна неприємна історія – історія негарздів, турбот і страхів людини призводила до такого ефекту. Таким чином, я все більше закохувався, адже бачив, що вона може веселитися, навіть коли для цього немає жодних підстав, бо мені незабаром знадобиться дружина такої вдачі. Звичайно, я сказав, що доведеться два-три роки почекати, доки я не почну отримувати платню; але вона в жодному разі не була проти, лише сподівалась на мою економність та просила не ризикувати нашою зарплатнею за третій рік. Потім вона занепокоєно поцікавилась, чи не помиляємось ми, розраховуючи на занадто велику платню за перший рік? Це була слухна думка, і моя впевненість трохи сколихнулась, але в голову прийшла гарна ідея, яку я зараз же й виказав.

«Мила Порціє, чи не погодитесь ви зустрітись зі мною в той день, коли я маю навістити тих джентльменів?» Вона трохи поморщилася, але сказала: «Так, якщо моя присутність вас підбадьорить. Та чи буде це доречно?»

«Насправді, я й сам не знаю, боюсь це буде недоречним, але ви знаєте, від цього все залежить...»

«Тоді я в будь-якому разі піду, і не має значення, доречно це чи ні, – випалила вона великодушно та з ентузіазмом, – я буду така щаслива знати, що я вам допомагаю!»

«Допомагаєте, любя? Та все залежить тільки від вас! Ви така прекрасна, мила та приваблива, що з вами я змушу тих старих джентльменів сплатити найбільшу платню, і вони не стануть сперечатися».

Бачили б ви як вона спалахнула та як засяяли її щасливі очі.

«Ви підступний підлесник! В ваших словах немає й краплі правди, але я все одно піду з вами. Можливо, це навчить вас тому, що не всі мають таку ж думку як ви».

Чи розвіялись мої сумніви? Чи повернулася до мене моя впевненість, ви можете судити по такому факту: я відразу потайки підвищив собі зарплатню до 1200 за перший рік. Я нічого їй не говорив, нехай це буде сюрпризом.

Всю дорогу додому я витав у хмарах, не слухаючи ні слова з того, що казав Гастінгс. Коли ми увійшли до моєї вітальні, він повернув мене з небес на землю своїми палкими схваленнями того, в якій розкоші я живу.

«Дозволь мені просто постояти тут трошки та вдосталь надивитися. Господи! Та це ж палац! Це справжній палац! Та тут є все, що тільки заманеться: від затишного каміну до готової вечері, що стоїть на столі. Генрі, я навіть приблизно не можу уявити наскільки ти багатий, та всім своїм тілом відчуваю який я бідний, який бідний, жалкий, переможений та знищений.

– Чорт забирай! Від твоїх слів я тремчу. Вони мене злякали, я прокинувся; вони змусили мене зрозуміти, що я стою на тонкому льоду і кратер вулкану піді мною. Я не знав, що я мріяв, я не дозволяв собі зрозуміти, що це ненадовго, а зараз – о, Господи! По вуха в боргах, ні цента не маю, щастя або недоля милої дівчини в моїх руках, та нічого переді мною, окрім зарплатні, яка ніколи не буде моєю. О! Я зруйнував останню надію! Нічого мене не врятує.

«Генрі, щонайменше твій щоденний прибуток... »

«Так, мій щоденний прибуток! Тож вип'ємо шотландського віскі і підбадьоримся. Вип'ємо! Чи, ні, ти голодний, сідай».

«Яке там! Вже не голодний. Не можу їсти у дні скрути, але нап'юся з тобою в мотлох. Будьмо!»

«Чарку за чаркою, я з тобою! Готовий? Поїхали! Час від часу, Ллойд, розповідай твою історію, поки я наливаю».

«Розповідати історію? Що, знову?»

«Знову? Що ти маєш на увазі?»

«Да ну, ти знов хочеш її почути?»

«Чи хочу я її знов почути? Це загадка. Зачекай, не пий більше віскі. Тобі достатньо».

«Дивись, Генрі, ти мене лякаєш. Хіба я тобі не розповів усю історію по дорозі?»

«Ти?»

«Так, я! »

«Та провалитися мені крізь землю, якщо я чув хоч слово».

«Генрі, це серйозно. Це турбує мене. Що ти там робив у посла?»

І тут я все зрозумів і одразу зізнався як справжній чоловік: «Я познайомився з найчарівнішою дівчиною у світі!»

Потім він кинувся до мене, і ми довго, до болю, тиснули один одному руки; і він не образився на мене за те, що я не почув ані слова з його розповіді, якої вистачило на 3 милі нашого шляху. Терплячий, добрий хлопчина, він просто сів поруч і розповів мені все знов. Стисло, його розповідь зводилась до наступного: він приїхав до Англії з тим, що на його думку було великим шансом. У нього був опціон на продаж рудників Гулд та Каррі за мільйон доларів. Та все, що залишиться понад мільйон, він міг забрати собі. Він працював не покладаючи рук, обривав усі телефони, випробував усі чесні шляхи, витратив майже усі гроші, що мав, але жоден капіталіст навіть і слухати не схотів. А термін його опціону закінчується в кінці місяця. Одним словом, він був знищений. І тут він підскочив та вигукнув:

– Генрі, ти можеш мене врятувати! Ти можеш врятувати мене! Ти єдиний в світі, хто може! Ти ж зробиш це? Так?

– Скажи мені як. Кажи, мій друже!

– Дай мені мільйон та квиток до дому! Не відмовляй мені!

Я мучився наче в агонії. Я вже готовий був сказати: «Ллойд, я сам жебрак. Без копійки та ще в боргах!» Та блискуча ідея промайнула в моїй голові, я стиснув зуби, опанував себе та став спокійним, як справжній багатій. Потім я сказав діловитим та стриманим тоном:

– Я врятую тебе, Ллойд...

– Тоді я вже врятований! Нехай Бог благословить тебе навіки! Якщо коли-небудь я...

«Дай мені закінчити, Ллойд. Я врятую тебе, але інакше; по відношенню до тебе було б недобре і несправедливо, після такої неймовірної праці і настільки великих ризиків, яких ти зазнав, поступити таким чином. Не має потреби купувати шахти. У такому великому торговому центрі, як Лондон, гроші можна вкласти і без цього, чим я зараз і займаюся.

Звичайно, я знаю про цей рудник, розумію неймовірну його цінність і можу зізнатися в цьому кожному. Вже через два тижні ти зможеш продати його за три мільйони готівкою, посилаючись спокійнісінько на мене. А потім ми з тобою розділимо прибуток – розділимо порівну».

Бачили б ви той шалений танець, який Ллойд зобразив навколо меблів. Меблі він, до речі, ледь не знищив, але я вчасно його спіймав.

Потім він вгамувався, абсолютно щасливий, і промовив:

«Посилатися на твоє ім'я! На твоє ім'я – подумати тільки! Вони накинуться, всі ці багатії Лондона; вони будуть битися за ці акції! Я в безпеці, безпеці назавжди, і я ніколи тебе не забуду, до самої смерті!»

Менш ніж за двадцять чотири години в Лондоні почалася метушня! Цілими днями, день за днем, я нічого не робив, тільки відповідав новоприбулим:

«Так, я дозволив йому посилатися на мене. Я знаю його і цю шахту. Йому не можна ні в чому дорікнути, а шахта взагалі варта набагато більшого, ніж він за неї просить».

Тим часом, усі вечори я проводив у посла в компанії Порції. Я ні слова не сказав їй про Ллойда, я беріг цю новину, щоб вона була сюрпризом. Ми постійно обговорювали зарплатню, нічого окрім зарплатні та кохання, – іноді ми обговорювали гроші, іноді кохання, а іноді й те й інше одразу. Боже мій! Яку участь брали дочка та дружина посла у нашому романі, до яких неймовірних хитрощів вони тільки не вдавалися, щоб нас не турбували, та щоб сам посол не викрив нас – це було дуже мило з їхнього боку!

По закінченні місяця, на моєму рахунку в Лондонському банку був мільйон доларів, і у Гастінгса теж. Одягнувши свій найкращий костюм, я проїхав повз будинок на Портленд Плейс, подивившись на нього, я зробив висновок, що мої пташки вже прилетіли, поїхав до посла за своїм скарбом, та разом ми поїхали назад, невпинно обговорюючи зарплатню. Порція була дуже схвильована, і це робило її неймовірно привабливою.

Я сказав:

– Люба, ти так добре виглядаєш, що було б злочином просити менше трьох тисяч на рік.

– Генрі, Генрі, ти нас розориш.

– Не бійся. Просто виглядай так само як зараз та довірся мені. Все закінчиться добре.

І так я підбадьорював її всю дорогу. А вона увесь час благала мене:

– Будь ласка, пам'ятай про те, що якщо ми попросимо забагато, ми можемо взагалі нічого не отримати; і що тоді з нами буде, коли ми залишимося без коштів на існування?

Лакей провів нас до кімнати, в якій знаходились вони, ті самі два джентльмена. Звичайно, вони здивувалися, побачивши поряд зі мною таке чарівне створіння, та я сказав:

– Не хвилюйтеся, джентльмени, це моя майбутня дружина.

Я представив джентльменів Порції. Їх не здивувало, що я називав їх по імені, адже вони знали, що я відшукаю їх в адресній книзі. Вони наполягли щоб ми сіли, були дуже

ввічливими зі мною і робили все, щоб Порція почувалася комфортно і невимушено. Потім я сказав:

– Джентльмени, я готовий доповісти вам усе.

– Ми дуже раді чути це, – сказав мій джентльмен, – адже тепер ми вирішимо хто ж виграв парі, Абель чи я. Якщо я виграв, ви зможете отримати будь яку посаду в подарунок від мене. Чи залишилася ще у вас ця банкнота?

– Ось вона, сер, – і я простягнув йому банкноту.

– Я виграв! – закричав він та ляпнув Абеля по плечу. – Що ти тепер скажеш, брате?

– Скажу, що він-таки вижив, а я втратив двадцять тисяч фунтів. Ніколи б не повірив.

– Мені ще є що доповісти, – сказав я, – та досить багато. Мені б хотілося, щоб ви дозволили мені знову прийти та розповісти у деталях мої пригоди за цей місяць. Обіцяю вам, це варто вислухати. А тим часом погляньте ось на це.

– Що?! Депозитний сертифікат на двадцять тисяч фунтів! Він ваш?

– Мій. Я заробив його, тридцять днів помірковано використовуючи вашу невеличку позику.

– Та це ж приголомшливо! Боже, це неймовірно!

– Але це так. Я можу це довести. Не вірте мені на слово.

Тепер вже здивувалася Порція. Широко розкривши очі, вона промовила:

– Генрі, це що, насправді твої гроші? Ти що, брехав мені?

– Так, брехав, люба. Але я знаю, ти пробачиш мені.

Вона надула губки та сказала:

– Не будь таким впевненим. Ти негідник, бо так мене обманював!

– О, ти це переживеш, мила, ти це переживеш; це був просто жарт, розумієш.

Гаразд, ходімо.

– Але стривайте! Я як же ваша посада? Я ж хочу дати вам посаду, – сказав той брат, що ставив на мене.

– Що ж, – сказав я, – я безмірно вам вдячний, але вона насправді мені не потрібна.

– Але ж ви можете обрати найвигіднішу посаду серед тих, які я вам можу запропонувати.

– Щиро дякую, від усього серця, але мені зовсім не потрібна ніяка посада.

– Генрі, мені соромно за тебе, адже ти навіть не подякував цьому доброму джентльмену. Можна я зроблю це за тебе?

– Чому ж ні, люба, якщо в тебе вийде краще. Спробуй.

Вона підійшла до того чоловіка, що пропонував мені посаду, сіла йому на коліна, обняла його за шию, а потім поцілувала в губи. Раптом обидва джентльмени гучно розсміялися, а я не міг вимовити ані слова, я, як говорять, перетворився на камінь. Порція сказала:

– Татку, він сказав, що в тебе немає жодної посади, яка йому підійде; я така ображена немов..

– Люба моя, це твій тато?

– Так, він – мій вітчим, але найкращий в усьому світі. Тепер ти розумієш, чому в домі посла я завжди сміялася, коли ти, не знаючи про мої родинні зв'язки, розповідав мені, скільки проблем та хвилювань завдавала тобі пропозиція татка та дяді Абея?

Зрозуміло, тут я, облишивши жарти, одразу перейшов до справи.

– О, мій миліший сер, беру свої слова назад! У вас є вільна посада, яку я хотів би зайняти.

– Назвіть її.

– Вакансія зятя.

– Ну, ну! Але знайте, оскільки ви ніколи не були на цій посаді і, звичайно, не зможете надати рекомендацій, які відповідатимуть умовам нашої домовленості, а тому...

– Випробуйте мене, о, я вас благаю! Тільки випробуйте протягом 30-40 років та якщо...

– О, гаразд, але це треба спитати у Порції.

Чи ми щасливі разом? Мені бракує слів, щоб повною мірою описати наші почуття. А коли за день-два у Лондоні дізналися про мої тридцятиденні пригоди з цією банкнотою і про те, як усе закінчилося, усе місто із насолодою обговорювало ці події.

Батько моєї Порції віддав банкноту, що стала для мене вірним другом, назад до банку Англії та перевів її у готівку; пізніше банк анулював її та повернув у якості подарунка, який батько презентував нам на весілля. С тих пір вона завжди висить у рамочці у найсвятішому місці в домі, адже ця банкнота подарувала мені Порцію.

Якби не ця банкнота, я б не залишився в Лондоні, не побував на прийомі у посла та ніколи б не зустрів мою Порцію. Тому я завжди кажу: «Так, як ви бачите, це мільйон фунтів стерлінгів, але на ці гроші я здійснив лише одну покупку, і це придбання коштує в десять разів дорожче».

Переклад: Алексєєвої Лідії, Бабіч Вікторії, Волошиної Ольги, Кармазіної Ольги, Лещенко Олени, Рубанової Владислави, Семижонової Валерії, Прийменко Валерії, Якушиної Анастасії

Під ред. Бурцевої І.І.

Великими умами не рождаются,
К любой вершине есть свой долгий путь.
И в славе изначально не купаются,
А день за днём вершат свою судьбу.

Есть много тех, о ком слова все сказаны.
Но есть и те, чьё слово, будто сталь,
Несёт ответ к вопросам неразгаданным,
Пример тому – Великий, Мудрый Даль.

Его стремленье можно позавидовать,
Он гений был научных отраслей.
Таких талантов мир ещё не видывал –
Владимир Даль был кладезем идей.

Он бескорыстно нёс в народ богатство,
Которым мы сегодня так горды.
Нам без него никак нельзя остаться,
Основой стали все его труды.

Он поражал своею уникальностью,
Он был велик, но с тонкою душой.
И при такой талантов многогранности
Всегда он оставался лишь собой.

И вот сейчас, спустя так много времени,
Хотим сказать важнейшие слова:
Мы благодарны Далю за учения,
О нём пусть память будет жить всегда!

Головіна Яна, ФФ-312